

Viðmerking

Undanførslur og pástandir

Nakrar viðmerkingar til samrøðuna, sum Sosialurin hevði við formann Javnaðarflokksins Jóannes Eidesgaard mikudagin

Tað eru ikki 10 mánaðir til løtingsval. Hetta man fara at merkja orðaskiftið í bløðunum teir komandi mánaðirnar. Og tað er longu byrjað.

Mikudagin hevði Sosialurin eina samrøðu við Jóannes Eidesgaard um ta seinastu veljarakanningina, um bankakanningina, um viðurskiftini Danmarkar og Føroya ímillum. Tað er skiltigt - og eisini forstálgt - at tann framgongd, sum kanningin gevur Tjóðveldisflokkinum, kemur ikki væl við. Høvuðsinnihaldið í tí, sum Jóannes Eidesgaard hevur at bera fram, er,

- at atburðurin hjá lóg-málaráðnum í bankakanningini er orsökini til úrslitið hjá Tjóðveldisflokkinum,

- at Javnaðarflokkurin hevur verið við til at framtær broytingar, sum eru gjørdar á sjálvbjargnisleið,

- at Javnaðarflokkurin vil hvørki loysing ella samband,

- at føroyingar skula hava eina uppperð við danir, tí danir hava ikki annað uppiborið, og

- at heimastýrslógin byggi á samstarv millum føroyingar og danir á jøvnum føti.

Eg skal gera nakrar viðmerkingar til hesi punktini.

Framgongd Tjóðveldisflokksins

Tað er neyvan rætt, tá Jóannes Eidesgaard sigur atburðin hjá lóg-málaráðnum vera einastu orsök til framgongd Tjóðveldisflokksins sambært veljarakanningini. Tí henda framgongd er ikki komin nú, tað er komið fram, at lóg-málaráðið visti, at Michael Rekling starvaðist fyri Den Danske Bank, samstundis sum hann var skrivari hjá kanningarnevndini.

Framgongdin kom longu í fyrstu veljarakanningini eftir valið í 1994. Hon varð gjørd í februar 1995. Orsökini til, at framgongdin ikki visti seg longu á valinum mundi helst vera, at Tjóðveldisflokkurin hevði havt tað tørføra starv at umsita figgjarmál tey ringastu árin í Føroyum í nýggjari tíð.

At so atburðurin hjá stjórnini líka síðani 1992 hevur sannført fólk um, at

danir ikki eru í okkara parti, men mótpartur (ella figgindar) er nakað annað.

Hetta hevur sjálvandi ávirkað fólk. Men tann greiða stevnan og tann sakligi og væl undirbygd politikur hjá Tjóðveldisflokkinum hava sannført fólk um, at vit føroyingar eiga at ráða í Føroyum. Og fólk vita eisini, at um fá ár er tað ikki ein spurningur, um vit føroyingar fara at hava nóg mikið av peningi, men heldur, hvussu væl vit fara at duga at umsita allan tann pening, sum land og fólk fara at eiga.

Javnaðarflokkurin og sjálvbjargnið

Tað er rætt, at Javnaðarflokkurin hevur verið við til at framtær flestu yvirtøkurnar, sum eru gjørdar sambært heimastýrslógin. Tó ikki yvirtøkuna av kongsjørdini í 1954 og heldur ikki yvirtøkuna av samskiftismálum, sum Sambandsflokkurin og aðrir nú hava fram.

Men Javnaðarflokkurin var ein av trimum flokkum, sum víðurkendu heimastýrslógin í 1948. Og tað var ikki eitt stig á sjálvbjargnisleið, tvørturímóti. Sambært fyrribils stýrskipanini frá 1940 lá alt lóg-gávuvald hjá Løtinginum - eisini td. viðvíkjandi gjaldoyris- og bankamálum. Men hetta vald lótu Javnaðarflokkurin, Sambandsflokkurin og Gamla Sjálvstýrið danir fáa við heimastýrslógin.

Hvørki loysing ella samband

Javnaðarflokkurin fer at fremja eina loysn, sum liggur millum samband og loysing, sigur Jóannes Eidesgaard. Ber tað til? Hvussu langt hann so toyggir heimastýrslógin ella eina Sjálvstýrslóg, sum flokkurin hevur talað um, men ongantíð hevur sagt nakað meira um - so verður talan um samband.

Hetta samsvarar jú eisini S t e v n u s k r á Javnaðarflokksins, har sagt verður, at flokkurin er fyri ríkisfelagsskapi. Tað hevur hann loyvi til. Men flokkurin og formaðurin eiga ikki at blaka torvmold í eyguni á veljarafjaldini við at siga, at Javnaðarflokkurin bæði er fyri frælsi og fyri

ríkisfelagsskapi.

Vatn og eldur sameinast ikki.

Uppgerðin við danir

Ein ahugaverður partur av samrøðuni ljóðar soleiðis:

„Vit skulu hava eina uppperð við danir. Teir hava ikki uppiborið nakað annað.“

Orðingin „ein uppperð við danir“ er meinlik tí, sum Tjóðveldisflokkurin hevur ført fram val eftir val: at vit føroyingar eiga at fáa eina statsrættarlaga og búskaparlaga uppperð við Danmark.

Men hvat liggur í orðunum hjá Jóannesi Eidesgaard? Frammanfyri hevur hann sagt, at teir vilja vera verandi innan fyri ríkisfelagsskapi. Tað kann so ikki vera uppperðin. Og Javnaðarflokkurin hevur kanska meira enn Sambandsflokkurin - tvíhildið um stuðul úr ríkisskassanum og billað føroyingum inn, at vit kunna ikki liva uttan henda stuðning. Tað kann so neyvan vera uppperðin á hesum økinum, hann meinar við.

Heldur skal tað skiljast soleiðis, at eftir eitt val skal Javnaðarflokkurin hava rætt við stjórnina. Nevaduk. Hvøss orð. Og kanska skulu Nyrup og Eidesgaard ræta tong. Tá

tað er gjørt, hava vit havt „eina uppperð við danir“.

Hvussu lítið álvara er í, sæst eisini av orðalagnum, at „teir (danir) hava ikki nakað annað uppiborið“. Vit skulu hava eina uppperð, tí danir eru so arrogantir (sambært yvirskriftini til greinina). Ikki tí, at vit føroyingar vilja ráða okkum sjálvir og vera sjálvbjargnir.

Á jøvnum føti...

At enda hetta citatið:

„Tað, sum heimastýrslógin byggi á, var, at talan var um tveir partar, sum á jøvnum føti samstarvaðu.“

Hetta er ein pástandur, sum Javnaðarflokkurin hevur ført fram í nærum hált-hundrað ár. Talan hevur ikki verið um nakað „á jøvnum føti“, síðani heimastýrslógin kom. Har hevur verið ein uppiá og ein annar niðriundir. Danir uppiá og føroyingar niðriundir.

Tað skilið fer at halda fram, um ikki Javnaðarflokkurin tekur sær annað skinn um bak og fær broytt sína stevnuská, so at flokkurin ikki í framtíðini tvíheldur um ríkisfelagsskapi.

Tað hevði verið eitt stig tann rætta vegin, sum hevði gleitt mong. Eisini meg.

Finnbogi Ísakson

Minningarorð um Bjarna Johan Davidsen

føddur 01.07.1995 • deyður 25.11.1996

Tað vardi meg ei, at eg skriva skuldi um teg, Bjarna Johan, bert 17 mánaðir farin her frá. Síðst eg teg bar var á sjúkrahúsinum, tú hevði pínu, hevði hug at rópa, men eingin teg hoyrði, spyrjandi vit standa, svar vit ei fáa, tú hjá Jesus pápa nú hvíli, betri fæðir tú ei fær. Vit, ið eftir eru, hugsa hví hetta henda skuldi, mist vit hava teg frá okkara daglig-degi, men í okkara tonkum tú ei doyr.

Eg hugsi um teg, Bjarna Johan, sum júst var byrjaður at ganga og spæla sum hini børnini, men lagnan vildi tað ei. Tú hevur givið okkum, sum eftir eru, nóg, eitt tómrúm, sum aldri verður fyllt út. Ja, ringt er at skilja, tá sagt verður, at ein meining er við øllum, meiningin er ring at skoða, tá tað líta barnið verður tikið, tað líta barnið, ið fyllir so nóg. Kanska ein áminning um at geva hvør øðrum meiri ans. Tað stendur skrivað í sálmi: Ein fær fleir, annar minni, tann, sum væl tær gávur nýtir, honum vil Harrin geva fleir. So lat okkum liva í tí vón, og ongantíð gloyma Bjarna Johan, sum vit mist hava. Tú ynskurt var av heilum hjarta.

Til tín, góða Bjarna, sum mist hevur tín son, tú gjørdi títt til at Bjarna Johan skuldi fáa tað so gott sum til bar. Tað er altíð ringt at siga farvæl, serliga tá vit hugsa um at Bjarna Johan skuldi havt lívið fyri sær. Men so var ikki, lívið skuldi hann liva ímillum Jesu einglar, og har hevur hann tað gott. So undarligt tað ljóðar. Tað at missa nakað so gott sum eitt lítið, fitt smábarn, kann vekja okkara tankar, so vit betur hugsa um hvønn dag, vit fáa. Ja, ringt er at finna orð í sakni, so eg lati sálmin tala í stillu. Friður yvir Bjarna Johan.

Sov nú, barn, í Harrans hond, sløkt er ljós á hesum sinni, brostin eru lívsins bond, bert tó ljós í hjarta inni. Harrans eingil fer við tær heim í fæðis fagra garð.

Sov nú barn, tú vaknar brátt, har ið lívsins blómur anga, var enn tung tær síðsta nátt, millum rósur skalt tú ganga.

Jesus pápi leiðir teg, gakk tú trygt um deyðans veg.

Veit eg land, ið vakurt er, vakrari enn foldin hendan, rósureyð hvør runnur ber, har man ævin aldri endar, har er sløkt hvørt sorgartár, har er lívsins rætta vár.

Sov tí barn í Harrans hond, hví teg undir grønum flagi, tað er vánt á hesi strondi, sótt og kuldi eiga ræði, her er ótti, sorg og frykt men í Harrans hond er trygt.

Mammubeiggi tín
Joen Hendrik Wardum

Spastikarafelagið

Felag fyri spastikarar og børn/vaksin við líknandi breki, t.d. vaddasvinn. Felagið heldur til í MBF-húsinum, Íslandsvegi 10 C. Skrivstovuð hvern hósdeg kl. 14-16. Tlf. 19027, Fax 10813 (MBF).